

ВИСНОВОК

наукового керівника щодо виконання
індивідуального плану освітньо-наукової програми підготовки
доктора філософії та роботи над дисертацією

Семченка Віталія Олеговича

**«Кримське питання в телеграм-каналах: трансформація маніпулятивних
наративів»**

з галузі знань 06 «Журналістика»
за спеціальністю 061 «Журналістика»

Віталій Олегович Семченко у році закінчив філологічний факультет та в 2022 році вступив на освітньо-наукову програму підготовки доктора філософії на кафедрі журналістики. За період навчання Віталій Олегович Семченко повністю та у визначені терміни виконав усі складові програми підготовки доктора філософії та успішно реалізував завдання індивідуального навчального плану, включаючи освітню складову і асистентську педагогічну практику.

Індивідуальний план наукової роботи Віталія Олеговича Семченко передбачав кілька послідовних етапів виконання науково-дослідницької роботи, підготовку та написання дисертаційного дослідження на тему «Кримське питання в телеграм-каналах: трансформація маніпулятивних наративів». Про хід і результати виконання індивідуального плану здобувач регулярно звітував на засіданнях кафедри журналістики. Яка науковий керівник я щороку здійснювала позитивну атестацію здобувача відповідно до встановленого порядку. Звіти було заслухано, схвалено та затверджено у визначені терміни. Порушень індивідуального плану наукової роботи не зафіксовано.

Віталій Олегович Семченко у визначені терміни підготував дисертаційне дослідження на тему «Кримське питання в телеграм-каналах: трансформація маніпулятивних наративів». Дисертація присвячена актуальній проблематиці журналістикознавства та спрямована на вивчення специфічних лексичних маркерів на платформі Телеграм та концептуалізації етичних дилем журналістської діяльності

при висвітленні кримської тематики, що дає змогу систематизувати маніпулятивні стратегії відповідних тематичних телеграм-каналів та встановити принципову відмінність у природі маніпуляції проросійського та проукраїнського дискурсу. Отримані результати поглиблюють уявлення про методологію критичного дискурс-аналізу месенджер-платформ як специфічного типу медіа у контексті інформаційного протистояння в умовах війни та окреслюють перспективи подальших досліджень у галузі журналістикознавства та соціальних комунікацій.

Віталій Олегович Семченко чітко визначив об'єкт, предмет і основні завдання дослідження. Аналіз проблематики та джерельної бази засвідчує належний рівень наукового опрацювання теми. У дисертації використано різноманітні за характером джерела та опрацьовано значний масив наукової літератури.

Структура дисертації є логічною та відповідає поставленим завданням. Отримані дисертантом результати є самостійними та науково обгрунтованими.

Наукова новизна дисертації Віталія Семченко визначається та підтверджується низкою наукових результатів:

- здійснено системний опис теоретичних підходів до вивчення понять «кримське питання», «наратив» та «маніпуляція» що дало змогу виявити фундаментальну асиметрію джерел легітимності проросійського та проукраїнського дискурсів і визначити принципову відмінність у природі та функціях маніпулятивних стратегій;
- емпірична база дослідження охоплює понад 2000 публікацій тематичних телеграм-каналів за період 2019-2025 р.р. та розподілена на два етапи, межею до яких слугує початок повномасштабного вторгнення, котре докорінно змінило комунікативні стратегії проукраїнських каналів кримської тематики. Ключовими чинниками трансформації стали: ескалація збройного конфлікту, зміна стратегічної ролі Криму, демонополізація інформаційного поля через появу нових каналів, консолідація національного наративу та відмова від дипломатичних евфемізмів;
- розбір публікацій проросійських телеграм-каналів за період 2022–2025 років слугував підґрунтям для формулювання восьми основних маніпулятивних стратегій.

Ключовим результатом дослідження є виявлення принципової відмінності між двома дискурсами в їхніх джерелах легітимності, що надало змогу встановити історичну спадкоємність сучасних практик проросійської пропаганди від радянської системи санітарної пропаганди через виявлення структурної ідентичності механізмів кризової мобілізації;

- аналіз етичних вимірів висвітлення кримської тематики в телеграм-каналах встановив глибинну природу асиметрії між проросійським і проукраїнським дискурсами. Специфікою проукраїнського дискурсу визначені етичні дилеми, тоді як проросійський дискурс характеризується системними порушеннями етичних норм. Ця асиметрія безпосередньо впливає з фундаментальної відмінності між дискурсом, що спирається на міфологізовані конструкти, та дискурсом, що спирається на міжнародне право;

- отримали подальшого розвитку методологія дослідження маніпулятивного контенту в месенджер-середовищі із визначенням періодизації розвитку українського медіадискурсу про Крим з урахуванням трансформацій після повномасштабного вторгнення та критеріїв ідентифікації телеграм-каналів за ідеологічною спрямованістю на основі комплексу лексико-семантичних, тематичних та позиційних маркерів.

Віталій Семченко формулює обґрунтовані висновки, що логічно впливають із проведеного дослідження та узагальнюють отримані результати, достовірність котрих забезпечується коректним застосуванням сучасних методів наукового аналізу. Усі результати дисертаційного дослідження отримані здобувачем особисто.

У процесі навчання Віталій Семченко сформував комплекс компетентностей, необхідних для здійснення науково-дослідницької діяльності, зокрема здатність до самостійної постановки завдань і їх розв'язання, вміння аналізувати та застосовувати сучасні теоретичні соціокомунікативні підходи а також навички підготовки та реалізації науково-дослідних проектів.

Основні результати дисертаційного дослідження Віталія Семченко пройшли належну апробацію та були оприлюднені у наукових публікаціях і доповідях на конференціях. За темою дисертації було опубліковано 3 наукових статті у фахових наукових виданнях України а також 3 публікації апробаційного характеру у матеріалах наукових конференцій. Загалом наукові результати дисертації відображені у 6 публікаціях, що підтверджує системність і послідовність науково-дослідної роботи здобувача.

Загальний висновок: Віталій Олегович Семченко повністю та успішно виконав усі складові загального плану освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії.

Зміст, структура, оформлення дисертації, кількість публікацій відповідають вимогам Постанови Кабінету Міністрів України №44 від 12.01.2022 р. «Про затвердження порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступені доктора філософії» (зі змінами, внесеними згідно з Постановами КМ №341 від 21.03.2022 №502 від 19.05.2023 №507 від 03.05.2024), Наказу Міністерства науки і освіти України №40 від 12.01 2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації», а її автор, Віталій Олегович Семченко, за умови успішного захисту дисертації заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 061 «Журналістика».

Науковий керівник:
кандидат наук із соціальних комунікацій,
доцент кафедри журналістики
Харківського національного
університету імені В. Н. Каразіна

О. П. Драчова

